

Barcelona	(Edició vespre)	9 ptes. mes
	(Edició matí)	8
Península		7.50
Amèrica i Filipines		8.50
Unió postal		9.50

La Veu de Catalunya

10 cèntims

REDACCIÓ I IMPREMTA

Carrer de Forcadell, 7, 9 i 11
(Prop de la Plaça dels Àngels)
Telèfon núm. 4398 A

ADMINISTRACIÓ

Banys de St. Josep, 18, principal
Telèfon 184 A
Anuncis esquetes comunicats
i reclams a preus de tarifa.

Anv XXXIV - N.º 8.705

Barcelona: Dimarts, 29 d'abril de 1924

Edició del matí

L'Excel·lentíssim Senyor
D. Pere Turull i Comadran
Congregant Marià

Vidu en primeres noces de donya Maria Anna Ventosa i Rodon
MORÍ EL DIA 10 DE L'ACTUAL
Havent rebut els Sants Sagraments i la Benedicció Apostòlica
(A. C. S.)

Els seus afilits esposa Na Montserrat Ventosa i Rodon, fills Pere, Maria Anna, Ricard, Josep Maria, Mercè, Ignasi, Llorenç i Xavier, fills polítics el comte de Santa Maria de Pomès, Felip Sàndiumenge i Assumpció Creixell, nets, germans polítics i família tota, en recordar als amics i coneguts tan dolorosa pèrdua, els preguen que li tributin un record en lurs oracions i se serveixin assistir als funerals que, per a l'etern descans de la seva ànima, es celebraran demà dimecres, dia 30 del corrent, a dos quarts d'onze, a l'església parroquial de Sant Josep (Josepets) de Gràcia, pel qual favor els quedaran molt agraïts.

Les misses després de l'ofici i tot seguit la del perdó
El dol es dona per acomiadat No es convida particularment

El Excmo. Sr. Bisbe de Barcelona i Senyor D'Urgell, s'han dignat concedir 30 dies de indulgència a l'ànima de la difunta en la forma acostumada.

Aniversari de la mort de la senyoreta
Na Dolors Serra Cuadras
ocorreguda cristianament el dia 30 d'abril de 1923
a Montevideo (Uruguay)
(A. C. S.)

Els seus afilits germans Carme S. de Rafecas, Joaquima S., vídua de Torras, Josep i Joan, germans polítics Brunegilda Batlló Batlló, Florinda Fernández Fernández i Pere Rafecas Gili (absent), oncles, ties, nebots i cosins, en recordar als amics i coneguts tan dolorosa pèrdua, els preguen que li tributin un record en lurs oracions i se serveixin assistir a l'ofici i misses que en sufragi de l'ànima de la difunta es diran demà, dimecres, a dos quarts d'onze, a l'església de la Casa Provincial de Caritat, pel qual favor els quedaran sumament agraïts.

El dol es dona per acomiadat No es convida particularment

MOSAICS E F ESCOFET & C
Ronda d'Univ. versitat 20

CREMA Polar
Per a la netedat de les dents. - Cura el mal de quíscia. - Evita el sarro. - Perfuma l'aire.
CONTÉS GEMMA (Barcelona)

Dr. F. Montaña dels Hospitals de París. Especialitat en malalties de la pell, cabell i sífilis. Corts, 539 accessori. De tres a cinc.

Sabó "La Oca"
FABRICANT: A. ALEXA MATARU
qualitat superior

LOCALS

Observatori Meteorològic de la Universitat de Barcelona.—Dia 28 d'abril de 1924.
Hores d'observació: A les set, a les tretze i a les vuit.
Baròmetre a l'altitud de la mar: 761.7 - 630.7640.
Termòmetre sec: 17.0 19.6 17.5.
Termòmetre humit: 14.0 15.3 15.2.
Humitat (centèsimes de saturació): 70, 61, 75.
Direcció del vent: SO. SSE, S.
Velocitat del vent en metres per segon: 2, 3, 2.
Estat del cel: Quasi seré.
Classe de nivell: C, C, K.C.
Temperatures extremes a l'ombra:

Temperatura mitja: 17.7.
Precipitació aigua, des de les set del matí fins a les set de la nit: 0.0 mm.
Recorregut del vent en igual període: 7 km.
Observacions particulars: No cap.
El director, E. Alcobé

JOIES VILANOVA Unió, 6

A la Granvia Diagonal Agustí Meneval Sanuy, en baixar del tramvia fou agafat pel que venia en direcció contrària, causant-li una ferida

a la regió parietal dreta i erosions a la cara i avantrac esquerre.
Ados quarts de quatre d'ahir a la mitjanada es callà foc a un magatzem de bosses del carrer de Vila-Vila. Avisats els bombers es presentaren de seguida tres auto-bombes, treballant fins a les vuit del matí per a dominar el foc.
Les pèrdues es valuen en 300.000 pessetes.

S'hi personaren el regidor jurat senyor Mundó i, el cap i oficial de la Guàrdia Urbana. Un rejón de guàrdies s'hi ha estat des dels primers moments.

— Fosfo-Glico-Kola-Lectinat, cura l'insipidència. B. Domènec, Ronda de Sant Pau, 71.

Menant un carro Carles Mallan Orrova va caure i es va causar una ferida contusa a la regió occipital.

Vairalles PORCELLANA J. Llorens. Rbla. Flors, 30.

A la plaça de les columnes de l'Exposició, una bicicleta atropellà a Nicasi Soler Batalla, causant-li una ferida traumàtica al polser esquerre i contusions a diverses parts del cos.

Cristalleries J. Llorens, R. Flors, 30.

A la Caixa d'Estalvis i Mont de Pietat de Barcelona, durant aquesta setmana presidiran les operacions en qualitat de directors de torn, els senyors següents:

A la Caixa i Mont de Pietat (Central), el senyor marqués d'Alós.
A la Sucursal número 1 (Padró), don Manuel Llopis.
A la Sucursal núm. 2 (Sant Pere), el senyor marqués de Camps.
A la Sucursal núm. 3 (Gràcia), don Salvador Vidal.

A la Sucursal núm. 4 (Sant Martí), don Plus de Vells.
A la Sucursal núm. 5 (Sana), don Josep M. Mallet.

Un cotxe del tramvia del camp de futbol anava ple de passatgers. Un guàrdia urbà va fer baixar a Joan Figuerola Aduar, de l'estrib del cotxe. Tant tot el tramvia reprimí la marxa, el Figuerola tornà a pujar, burlant-se del guàrdia. Aquest el va detour i el va portar a la delegació. El mateix passà a Joan Bosch Mola.

Anant en un cotxe remolc del tramvia de Sans, Domènec Planas Abió va caure, causant-se una ferida contusa a la regió occipital.

Ferni Mateo Canals, acusat a Joan Gancela d'haver-lo amenaçat de mort. Tots dos foren portats a la delegació de policia.

A un bar del carrer d'Alvarez, Mercè Serafin Llesca va fer consumacions per valor d'1.745 pessetes. En exigir-li que pagués, va dir que no tenia diners. L'amo del bar el va denunciar a un guàrdia, i aquest portà el Serafin a la delegació, on el van confinar, portant-lo de quinzena a la presó.

Al carrer d'En Roset (Sant Gervasi), un gos mossegà el nen Miquel Miralles Estella, causant-li una ferida contusa a la regió pectoral esquerra.

A la carretera del Port, davant del Cementiri, un automòbil agafat a Josep Galera i Pujol, que anava en una tartana, causant-li una contusió amb hematoma a la regió occipital.

Es recomana la presentació al Govern civil d'aquesta província, dels herodes de Pasquet Tomas Pau Jové, mort en un accident ferroviari a Collyre Saint Gire (Lot i Garona, França), per tal d'informar-los d'un assumpte que els interessa.

A la Ronda de Sant Antoni un auto agafat a Emili Padilla Molina, causant-li una ferida contusa a la regió parietal esquerra i forta commoció cerebral.

A la Ronda de Sant Antoni, anant Hernan Gorgul Mas dalt d'un carro, fou agafat per un altre carro, causant-li contusions al colze esquerre i erosions a la mà.

Al Passeig de Gràcia un auto agafat a Maria Guisà Salvador, causant-li ferides contuses al front i al cap.

Un cotxe de tramvia de Can Tònis arafat a Encarnació Blanco Oudagó, causant-li una ferida contusa a la regió parietal, de dotze centímetres, vent-se-li l'os.

Francesc Fari Selma, anant pel Montjuich, prop de Miramar, va trobar la seva dona Josepa Estadella Moragas que anava amb un altre home anomenat Joaquim, i aquest no solament no li tornà la dona, sinó que li donà talls cops de puny, que li causaren una contusió a l'espatlla dreta i erosions a la mà.

El marit Domènec Martí, en lloc de "dir florides" a la seva dona Maria Carmona, li va tirar dues pedres que li causaren ferides contuses a la regió temporal i occipital.

Al carrer de la Creu Coberta Ramon Gallifa Bayo, veí del pati del Carbenner, anava venent escarxofes, sense permís. Un guàrdia urbà el va reconvenir perquè es retirés, i el Gallifa el desobedi i l'insultà. Amb la cooperació d'una parella de la guàrdia civil, anà a parar a la delegació.

— MOBLES p. OFICINA. Salmorón, 75

El Comitè executiu delegat de l'Exposició de Barcelona, acordà proveir, mitjançant concurs, una plaça de vigilant de l'esmentat Certamen, de conformitat a les següents bases:

— Ser espanyol i veí de Barcelona amb dos anys de residència.

— Tenir trenta cinc anys.

— Trobar-se al corrent del servei militar.

— Acreditat bona conducta.

Parlar el castellà i el català.

— Als aparadors de l'Armeria Beristain, del carrer de Fernando, està exposat el violí que constituïx el PREMI PARRAMON de la s'afundirà el dia 2 de maig en el certamen que es celebrà a la sala Mozart.

En la junta general ordinària celebrada dissabte passat per la nostra primera entitat sardanista el Foment de la Sardana de Barcelona, fou elegida la següent junta directiva:

President, Domènec Juncadella; vice-president, Francesc Salva; secretari, Manuel Capdevila; vice-secretari, Manuel Manresa; caixer, Josep Marsà; comptador, Francesc Millet; arxiver, Artur Guillem; vocals: Esteve Parés, Bartomeu Pumarola, Josep Costa, Jacint Mata, Josep Rabasa.

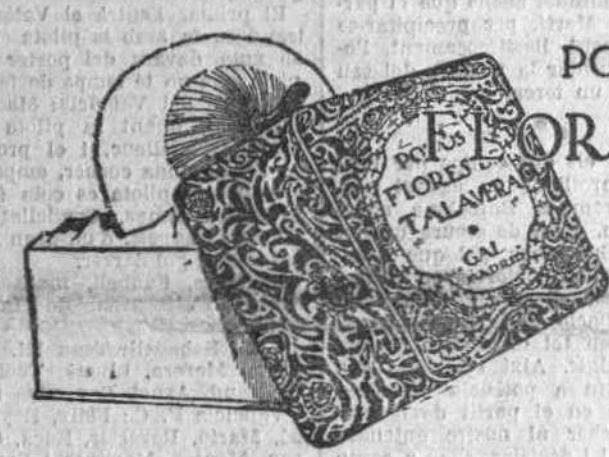
Al carrer de Barberà un gat mossegà a Dolors Ros Paredes, i li causà ferida infectada i flicten a la cama esquerra.

Al carrer de Sans, davant del de Riego, un carro atropellà a Maria

Com la darrera pinzellada

de l'artista que acaba rosa de la tersura i suavitat del seu cutis. Els Polvos d'Arròs Flors de Talavera el preserven de les inclemències i variacions atmosfèriques.

POLVOS DE ARROZ FLORES DE TALAVERA

Són els Polvos d'arròs de confiança, que no perjudiquen el cutis més sensible. Són impalpables i s'adhereixen bé a la pell. El seu perfum és intens i delicat. Capse 3'50 a tota Espanya Perfumaria Gal. - Madrid

Massanas Oriells i li causà erosions i contusions a les cames.

Anant Juliana Montroig Sifra dalt del carro pel Passeig de Gràcia, el tramvia li donà una forta topada i la va fer caure i es causà contusions a diverses parts del cos.

Estant-se a la plaça d'Espanya Angel Sanahuja Herrando li vingué una forta hemorràgia per la boca que li causà la mort tanstot ingressà al dispensari.

Al carrer de l'Hospital hi viu el guàrdia Joan Argilés, i a l'escola de casa seva hi trobà un paquet amb un objecte dins. Ho destapà, i veié que era un cap d'home descarnat. La macabra troballa fou portada a la delegació.

Passant pel carrer d'Aribau agafat un atac de mal-de-Sant Pau a Vicens Peris Roig. El guàrdia el pujà a un cotxe i el portà a casa seva, carrer Rocafort.

Al carrer d'En Manso, Fabià Serrano Gayubau va fer agafar a Josep González López per haver-lo amenaçat de mort si no li donava mil pessetes.

Un moment que els taverners estan descuidats, el jove Jozep Ribá Galtés hi entrà i posà mà al calaix, i en adonar-se'n l'amo Roc Bruna Morera, li posà la mà al coll i el va remetre a la policia.

A l'Asil del Parc hi han mort les asilades Francesca Arañó Llauder, natural de Cervera, i Teresa Villar del Cauas, de Barcelona.

Avui dimarts, a les deu en punt del vespre tindrà lloc a l'Ateneu Empordanès, carrer del Pi, 11, una conferència sobre l'interessantísim tema: «Les aptituds personals en treball», amb projeccions a càrrec d'En Josep Mallat.

Són invitats tots els amants de la cultura.

Demà dimecres, a dos quarts de deu del matí, es celebraran a la capella de l'asil municipal del Parc solenns funerals per a l'etern descans de la que fou superiora del Cí Asil, reverenda M. Montserrat Campañá.

L'Administració i Comunitat d' l'establiment preguen a quantes persones

desitgin assistir a l'acte es donin per invitades personalment.

MARES
lindreu
MOLTA LLET
prenent
Rob-Vida Miret

No és més que una orxata del suc de plantes lletenes que pasturen insinuatment els marmífers que tenen necessitat d'alletar.

Durant l'embaràs: Rob-Vida n.º 1 combat l'al·lúria, dolors i molèsties propis de l'estat, desenrotlla i fortifica el nou ésser, tonifica la mare i predisposa per a un part feliç i lliat abundant.

En la lactància: Rob-Vida n.º 2 augmenta la quantitat de llet, l'enriqueix en caseïna i mantega, refa la mare de la desnutrició causada per l'alletament.

En farmàcies. Autor, doctor Miret, Plaça Comercial, 9, Barcelona.

Bisbat

— El Sr. Bisbe ha constituït la Junta Diocesana de la III Assemblea de Premsa, Catòlica que serà també organitzadora del «Dia de la Premsa», en la següent forma:

President, Dr. Sebastià Puig, canonge; vice-president, Dr. Josep Maria Carbó, professor del Seminari; tresorer, don Dionís Cabot; vice-tresorer, Rd. don Joaquim Cadis, rector de Nostre Dona del Carme; secretari, Rd. don Francisco Faner, Pvr. beneficiat; vice-secretari, Rd. don Joan Torrens;

vocals, Rd. Dr. Eudald Serra, Pvr.; don Joan Burgada i Julià, Monsenyor Pere Lisbona, Pvr., vice-director de «El Correo Catalán»; Rd. don Antoni Forn, rector de Sant Joan de Gràcia; don Jaume Lleal, president del Círcul Catòlic i director del setmanari «Aubada»; don Francesc d'A. Condominas, de la Congregació de la Immaculada i Sant Lluís Gonzaga; don Joaquim Givera Sornani, i don Manuel Comas Esquerri, president de l'Acadèmia Catalana.

— Per a l'organització i propaganda de la IX Peregrinació a Lourdes, el senyor Bisbe de Girona ha constituït a la seva diòcesi la Junta de l'Hospitalitat en la forma següent:

President, Dr. don Anselm Herranz, canonge magistral; vice-president, Rd. Dr. don Jaume Borda, Pvr., catèdric del Seminari; secretari, Rd. don Carles de Bolós, Pvr., bibliotecari canonge magistral; vice-president, Rd. don Narcís Tibau, senyoreta donya Maria Espel, senyoreta donya Hermínia August, senyoreta donya Angeleta Masó.

— o —
Tren especial de la Reliquia de Sant Pere Claver

Tots els exercitants, congregants, verduins i altres devots que vulguin inscriure's a la Peregrinació del dia 11 de maig, que sortirà de Barcelona en tren especial, portant la Reliquia del Sant Exerciànt, Congregant Verdú Pere Claver, podran fer-ho a les cases següents:

Libreria Casulleras: Claris, 15.
Claudi Pujol: Foment de Cultura, Llàuria, 15, principal, de sis a vuit del vespre.

Foment de Pietat Catalana: Duran i Bss, 11.

Josep Llop: Rambla Catalunya, 59.

Benvingut Boleda: Casp, 39, Col·mado.

A Manresa: a les llibreries Vives i Roca.

Anuncis classificats

Cada dimarts i divendres llegiu-los a les darreres planes de LA VEU

Els antics i acreditats XOCOLATES de la casa

E. JUNCOSA

han estat sempre els preferides del públic de bon gust i del més exigent.

Aquesta marca garanteix la seva procedència

Refuseu les imitacions

De venda a tot arreu

Fàbrica: Carrer Manso, 7, 9, 11 i 13

Despatx: Carrer de Fernando, número 10

NOTICIES DE L'ESTRANGER

Francia

EL REI D'ESpanya A BORDEUS

Bordeus, 28. — En l'express d'Orléans, a les 12.40, arriba el rei d'Espanya, acompanyat de l'infant don Jaime i el preceptor de l'infant, comendador Antelo.

Acudiren a l'estació el prefecte de la Gironda, en representació del senyor Millerand, el Dr. Moure, el cònsol espanyol a Bordeus senyor Canales i totes les autoritats de la regió.

El sobirà espanyol fou convidat a assistir al partit de futbol que es jugarà a la tarda per a disputar-se el final de la copa de la Federació. Don Alfons accepta.

Visita després un dels grups de cases barates, sopant després en un hotel del centre de la ciutat.

L'estada del rei durarà tres dies i la de l'infant don Jaime, durant el qual temps serà visitat pel doctor Moure.

Avui don Alfons presidirà un banquet que li ha estat ofert. — Havas.

TARDUEU AGREDIT

Sartroville, 27. — A una reunió electoral celebrada ahir a la nit en aquesta ciutat, els comunistes intentaren treure a M. André Tardieu de la tribuna, produint-hi nombroses contusions. — Havas.

MORGAN I L'EMPRESTIT ALEMANY

París, 28. — Després de passar dos dies a París, Pierpont Morgan ha sortit cap a Londres, on conferenciarà amb els banquers de la ciutat, i molt especialment amb el governador del Banc d'Anglaterra.

La Chicago Tribune diu que Morgan ha promès oblidar-se de subscure la meitat de l'emprèstit de vuit cents milions de marcs or, per tal que les conclusions del rapport Dawes siguin aplicades immediatament.

En confirmació de l'anterior notícia, es diu que, en efecte, Pierpont Morgan, negant-se a fer altres declaracions, ha dit únicament que Amèrica podria una gran part (se vey substatial portion) de l'emprèstit de 800 milions marcs or, amb tal que, tant els aliats com Alemanya, acceptin amb bona voluntat el rapport Dawes, renunciant, per això, als seus diversos punts de vista. — Havas.

MISSATGE DELS SOCIALISTES

París, 28. — El partit socialista ha tramès a la Social Democràcia alemanya un missatge a propòsit de les properes eleccions alemanyes, en el qual diuen que els socialistes desitgen que les eleccions franceses es celebrin abans que les alemanyes, per tal que el triomf de la democràcia a França fos un estímul per a la victòria de la idea socialista a Alemanya, la qual cosa donaria més consistència a les esperances d'una aproximació entre tots dos països. — Havas.

L'EXECUCIO DE LES REPARACIONS

París, 28. — Dissabte arribaren a París el president del Consell de ministres belga M. Theunis i el seu ministre de Negocis estrangers M. Hymans.

Conferenciaran detingudament amb M. Poincaré, i sortiran després cap a Londres a passar el diumenge a la residència del primer ministre anglès Mr. MacDonald.

Sembla que el Govern belga es proposa servir de mediador entre els Gabinet de París i Londres.

La qüestió més important que ha d'ésser examinada i que la Comissió de reparacions d'opina que és un problema capital, és la forma en què haurà d'ésser reduïda l'ocupació del Ruhr en proporció amb els pagaments que efectui Alemanya, quedant-se una garantia que permeti renovar aquesta ocupació en el cas que Alemanya no compleixi els seus compromisos.

Sembla difícil aconseguir que M. Poincaré consenti a abandonar aquestes garanties econòmiques abans que Alemanya efectui els seus pagaments, fora que Anglaterra i els Estats Units consentin a atorgar un aval sobre les obligacions alemanyes.

El Govern belga es decanta vers una solució menys intransigent, acceptant, per exemple, apoderar-se de les dunes alemanyes en el cas que Alemanya falti novament a les seves obligacions.

Un altre punt capital que també ha d'ésser discutit és el referent als ferrocarrils del Ruhr i Renània que ara administraran França i Bèlgica, la qual administració França desitja conservar per a atendre més bé a la seguretat de les seves tropes.

Bèlgica i Itàlia també volien tractar immediatament la qüestió dels dèntes interaliats, el qual problema ha d'anar relacionat amb la fixació del deute alemany. Aquests dos problemes són inseparables, ja que França, Bèlgica i Itàlia estan disposades a reduir llur credit sobre Alemanya en proporció amb la reducció de què siguin objecte els seus deutes amb Anglaterra i els Estats Units.

Sobre aquestes tres qüestions han parlat els senyors Theunis i Hymans amb M. Poincaré, i tractaran de posar d'acord als governs frances i angles durant la seva entrevista amb M. MacDonald. — Havas.

LA CONVERSA AMB ELS BELGUES

París, 28. — El senyor Poincaré i les diverses personalitats que han assistit a l'apartat al Qual d'Orsay a honor dels ministres belgues senyors Theunis i Hymans, han tingut una conversa general, que ha començat a les tres de la tarda i a la qual assistia el mariscal Foch.

En terminar l'apartat s'ha celebrat una conferència al despatx del senyor Poincaré, prenent-hi part, pels belgues els senyors Theunis i Hymans, el baró de Galigny d'Istoy, ambador, el delegat belga a la Comissió de Reparacions, senyor Delacroix, i per la part francesa el senyor Poincaré, el ministre de Finances, el senyor Barthou, el mariscal Foch, el president de l'Alta Comissió dels territoris renans, senyor Tirard, el senyor Peretti della Rocca i el Director de Relacions comercials.

En terminar aquesta Conferència s'ha publicat un comunicat oficial. Els ministres belgues senyors Theunis i Hymans han marxat a Brussel·les aquesta nit.

El senyor Hymans, abans de marxar ha declarat als periodistes francesos que marxava molt content de l'entrevista celebrada amb el senyor Poincaré.

EL "RAPPORT" DELS EXPERTS

ELS GOVERN ALIATS I LA COMISSIO DE LES REPARACIONS

LLETRA DE LA COMISSIO ALS GOVERN

El dia 17 d'abril, la comissió de les Reparacions va dirigir als Govern aliats la lletra següent:

«La Comissió de Reparacions té l'honor de transmetre als Govern aliats el Copi del rapport, acompanyat d'annexos del Comitè d'Experts presidit pel general Dawes, encarregat de cercar els mitjans d'equilibrar el pressupost i les mesures a prendre per a establir la moneda d'Alemanya, així com del rapport del Comitè, presidit pel Righthom Moc Kenna, i encarregat de l'estudi de la qüestió de l'exportació dels capitals alemanys.»

a) Copi de la lletra dirigida el dia 17 del corrent per la Comissió de les Reparacions a la Kriegslasten Komission i de la resposta d'aquesta, el dia 16 del corrent.

b) Havent realitzat el Govern alemany la condició prescrita en la primera d'aquestes lletres, la comissió ha decidit per unanimitat:

Primer. Prendre l'acta de la resposta per la qual el Govern alemany dona la seva adhesió a les conclusions dels experts.

Segon. Aprovar, dins els límits de les seves atribucions, les conclusions formulades en aquesta resposta i adoptar els mètodes que contenen.

Tercer. Transmetre oficialment els reports dels Comitès als Govern interessats, tot recomanant-los les conclusions que són de llur competència, a l'objecte que els plans proposats produïxin el més aviat possible llur efecte complet.

Quart. Demanar al Govern del Reich:

a) Que, en el termini més curt possible, donant-li per base les conclusions i textos dels rapports sotmeti a la Comissió els projectes de llei i de decrets destinats a assegurar la completa execució d'aquests plans.

b) Notificar a la comissió de les Reparacions els noms dels membres que representaran el Govern o la indústria alemanya en els Comitès d'organització dels ferrocarrils i de les hipòtesis industrials, previstes pel report del primer Comitè.

Chinquè. Designar, en una propera sessió, els membres del diferent Comitè d'organització del moviment dels quals pertany a la Comissió de les Reparacions.

Sisè. Preparar la concreció de les mesures que el report ha deixat a cura de la comissió.

La comissió restarà satisfeta d'assabentar-se més aviat millor si el Govern està disposat a donar efecte a la recomanació de més amunt, i, en cas afirmatiu, de començar les mesures que proposa prendre. — Barthou, Bradbury.

RESPONDA DEL GOVERN BELGA

Brussel·les, 24 d'abril.

Senyor president: El Govern belga ha pres nota amb viu interès dels «rapports» del Comitè d'Experts.

La competència indiscutida dels llurs membres, llur desig d'objectivitat i la col·laboració americana donen a llurs conclusions unànimes una alta autoritat moral que el Govern belga s'apressa a reconèixer.

El té l'honor d'assabentar la Comissió de Reparacions que està disposat a adoptar les conclusions dels experts en llur conjunt, amb el propòsit d'un arranjament pràctic i equitatiu del problema de les reparacions.

Creu que la comissió de Reparacions examinarà els projectes de llei de decrets que ha demanat que li sotmetés el Govern alemany i que són més necessaris per a assegurar la completa execució del pla dels experts.

El Govern belga expressa l'esperança que la Comissió de Reparacions preparat de pressa les mesures, la preparació de les quals li ha deixat a càrrec el report, pel qual, completat a tassa, pugui ésser posat en executió el pla recomanat de comitè d'entre els Govern aliats.

Des d'ara, el Govern belga es posa en contacte amb els seus aliats.

Vulguen trobar ací, senyor president, l'expressió dels nostres sentiments de més alta consideració. — Hymans, Theunis.

RESPONDA DEL GOVERN BRITANIC

Forcing Office, 24 d'abril de 1924.

Senyor:

Primer. El Govern britànic pren nota amb satisfacció de l'aprovació que la comissió de Reparacions ha donat per unanimitat a les conclusions del Comitè d'Experts i del fet de què pren les mesures necessàries perquè produïxin llur efecte pel que toca a les qüestions referents a la competència de la comissió.

Segon. El Govern britànic accepta, per la seva part i farà tots els possibles per a fer efectiva la recomanació adreçada per la comissió als Govern aliats, l'adopció també les conclusions del Comitè, pel que toca a les qüestions que depenen de la competència d'aquests Govern.

Tercer. Les recomanacions dels experts no semblen implicar cap reducció del deute de reparació d'Alemanya, i sembla que les modificacions necessàries de l'estat dels pagaments de maig de 1924 tornen a la competència de la Comissió de Reparacions, establint per unanimitat, sense exigir, per altra part, l'autorització específica dels Govern representats en la comissió, en virtut de l'article 234 del Tractat de Versalles.

Quart. Si, malgrat això, hi hagués algun dubte sobre aquest punt, el Govern britànic està disposat a acordar aquesta autorització específica.

Cinquè. Les altres qüestions derivades de les recomanacions dels experts i que semblen dependre de la competència dels Govern aliats, són les següents:

a) Restabliment de l'autoritat fiscal i econòmica del Govern alemany damunt de la totalitat dels territoris alemanys;

b) Mesures necessàries per a donar força obligatòria a les noves garanties i als controls nous, mentre poden no ésser clarament coberts per les disposicions existents del Tractat de Versalles.

c) Inclusió de totes les obligacions financeres imposades a Alemanya pel Tractat de pau en una anualitat única.

Sisè. Pel que toca al primer punt el Govern britànic està disposat a donar tot el seu suport a les recomanacions dels experts i a prendre, consultant als altres Govern interessats, totes les mesures necessàries per al restabliment complet a la data més pròxima possible.

Setè. Pel que toca al segon punt havent-se ja obtingut l'adhésió del Govern alemany, no manca sinó passar a la realització formal: el Govern britànic està disposat a aplicar tot mètode que pugui semblar el més apropiat i el més eficaç per atènyer aquest objectiu.

Vuitè. Pel que toca al tercer punt, el Govern britànic accepta la recomanació dels experts i està disposat per la seva part, a demanar a la Comissió de Reparacions que proposi un pla per a posar en pràctica aquesta disposició.

Novè. Cas que la Comissió de Reparacions dels experts tinguin necessitat d'ésser homologades pels Govern aliats o demanen mesures a prendre per la seva part, a prendre les mesures que calguin per a fer-les efectives.

Vulguen, etc.

Per secretari d'Estat, absent. — W. Tyrrell.

EL "RAPPORT" DELS EXPERTS

ELS GOVERN ALIATS I LA COMISSIO DE LES REPARACIONS

LLETRA DE LA COMISSIO ALS GOVERN

El dia 17 d'abril, la comissió de les Reparacions va dirigir als Govern aliats la lletra següent:

«La Comissió de Reparacions té l'honor de transmetre als Govern aliats el Copi del rapport, acompanyat d'annexos del Comitè d'Experts presidit pel general Dawes, encarregat de cercar els mitjans d'equilibrar el pressupost i les mesures a prendre per a establir la moneda d'Alemanya, així com del rapport del Comitè, presidit pel Righthom Moc Kenna, i encarregat de l'estudi de la qüestió de l'exportació dels capitals alemanys.»

b) Copi de la lletra dirigida el dia 17 del corrent per la Comissió de les Reparacions a la Kriegslasten Komission i de la resposta d'aquesta, el dia 16 del corrent.

Havent realitzat el Govern alemany la condició prescrita en la primera d'aquestes lletres, la comissió ha decidit per unanimitat:

Primer. Prendre l'acta de la resposta per la qual el Govern alemany dona la seva adhesió a les conclusions dels experts.

Segon. Aprovar, dins els límits de les seves atribucions, les conclusions formulades en aquesta resposta i adoptar els mètodes que contenen.

Tercer. Transmetre oficialment els reports dels Comitès als Govern interessats, tot recomanant-los les conclusions que són de llur competència, a l'objecte que els plans proposats produïxin el més aviat possible llur efecte complet.

Quart. Demanar al Govern del Reich:

a) Que, en el termini més curt possible, donant-li per base les conclusions i textos dels rapports sotmeti a la Comissió els projectes de llei i de decrets destinats a assegurar la completa execució d'aquests plans.

b) Notificar a la comissió de les Reparacions els noms dels membres que representaran el Govern o la indústria alemanya en els Comitès d'organització dels ferrocarrils i de les hipòtesis industrials, previstes pel report del primer Comitè.

Chinquè. Designar, en una propera sessió, els membres del diferent Comitè d'organització del moviment dels quals pertany a la Comissió de les Reparacions.

Sisè. Preparar la concreció de les mesures que el report ha deixat a cura de la comissió.

La comissió restarà satisfeta d'assabentar-se més aviat millor si el Govern està disposat a donar efecte a la recomanació de més amunt, i, en cas afirmatiu, de començar les mesures que proposa prendre. — Barthou, Bradbury.

RESPONDA DEL GOVERN BELGA

Brussel·les, 24 d'abril.

Senyor president: El Govern belga ha pres nota amb viu interès dels «rapports» del Comitè d'Experts.

La competència indiscutida dels llurs membres, llur desig d'objectivitat i la col·laboració americana donen a llurs conclusions unànimes una alta autoritat moral que el Govern belga s'apressa a reconèixer.

El té l'honor d'assabentar la Comissió de Reparacions que està disposat a adoptar les conclusions dels experts en llur conjunt, amb el propòsit d'un arranjament pràctic i equitatiu del problema de les reparacions.

Creu que la comissió de Reparacions examinarà els projectes de llei de decrets que ha demanat que li sotmetés el Govern alemany i que són més necessaris per a assegurar la completa execució del pla dels experts.

El Govern belga expressa l'esperança que la Comissió de Reparacions preparat de pressa les mesures, la preparació de les quals li ha deixat a càrrec el report, pel qual, completat a tassa, pugui ésser posat en executió el pla recomanat de comitè d'entre els Govern aliats.

Des d'ara, el Govern belga es posa en contacte amb els seus aliats.

Vulguen trobar ací, senyor president, l'expressió dels nostres sentiments de més alta consideració. — Hymans, Theunis.

RESPONDA DEL GOVERN BRITANIC

Forcing Office, 24 d'abril de 1924.

Senyor:

Primer. El Govern britànic pren nota amb satisfacció de l'aprovació que la comissió de Reparacions ha donat per unanimitat a les conclusions del Comitè d'Experts i del fet de què pren les mesures necessàries perquè produïxin llur efecte pel que toca a les qüestions referents a la competència de la comissió.

Segon. El Govern britànic accepta, per la seva part i farà tots els possibles per a fer efectiva la recomanació adreçada per la comissió als Govern aliats, l'adopció també les conclusions del Comitè, pel que toca a les qüestions que depenen de la competència d'aquests Govern.

Tercer. Les recomanacions dels experts no semblen implicar cap reducció del deute de reparació d'Alemanya, i sembla que les modificacions necessàries de l'estat dels pagaments de maig de 1924 tornen a la competència de la Comissió de Reparacions, establint per unanimitat, sense exigir, per altra part, l'autorització específica dels Govern representats en la comissió, en virtut de l'article 234 del Tractat de Versalles.

Quart. Si, malgrat això, hi hagués algun dubte sobre aquest punt, el Govern britànic està disposat a acordar aquesta autorització específica.

Cinquè. Les altres qüestions derivades de les recomanacions dels experts i que semblen dependre de la competència dels Govern aliats, són les següents:

a) Restabliment de l'autoritat fiscal i econòmica del Govern alemany damunt de la totalitat dels territoris alemanys;

b) Mesures necessàries per a donar força obligatòria a les noves garanties i als controls nous, mentre poden no ésser clarament coberts per les disposicions existents del Tractat de Versalles.

c) Inclusió de totes les obligacions financeres imposades a Alemanya pel Tractat de pau en una anualitat única.

Sisè. Pel que toca al primer punt el Govern britànic està disposat a donar tot el seu suport a les recomanacions dels experts i a prendre, consultant als altres Govern interessats, totes les mesures necessàries per al restabliment complet a la data més pròxima possible.

Setè. Pel que toca al segon punt havent-se ja obtingut l'adhésió del Govern alemany, no manca sinó passar a la realització formal: el Govern britànic està disposat a aplicar tot mètode que pugui semblar el més apropiat i el més eficaç per atènyer aquest objectiu.

Vuitè. Pel que toca al tercer punt, el Govern britànic accepta la recomanació dels experts i està disposat per la seva part, a demanar a la Comissió de Reparacions que proposi un pla per a posar en pràctica aquesta disposició.

Novè. Cas que la Comissió de Reparacions dels experts tinguin necessitat d'ésser homologades pels Govern aliats o demanen mesures a prendre per la seva part, a prendre les mesures que calguin per a fer-les efectives.

Vulguen, etc.

Per secretari d'Estat, absent. — W. Tyrrell.

Bèlgica

L'EXPORTACIO DE PA I FARINA

Brussel·les, 28. — El «Monitor» d'ahir publica un decret que entra en vigor des d'avui, segons el qual ja no es necessita guia per a l'exportació de pa i de farines de tota mena. — Havas.

Hongria

LA VAGA DE TIPOGRAFS

Budapest, 28. — A conseqüència de la publicació d'informacions tendencioses en alguns diaris, que continuaven rellevant la llum malgrat la vaga de tipògrafs, el Govern ha resolt prohibir que es publiqui cap diari fins que acabi la vaga. — Havas.

Pèrsia

LA TORNADA DEL XA

Teheran, 28. — El moviment republicà no ha estat dominat, esperant-se la tornada del Xa, que es troba actualment a París. — Havas.

Turquia

ELS PETROLIS DE MOSSUL

Constantinoble, 28. — Procedent de Angora arriba ahir la delegació turca encarregada de les negociacions relatives als petrolis de Mossul.

Es creu que aquestes negociacions començaran a primers de maig. — Havas.

Irak

ELS GRANS RAIDS D'AVIACIO

Bagdad, 28. — L'aviador Pelletier d'Oisy arriba ahir disabte a la tarda, continuant diumenge al matí el seu viatge en direcció a Basrah i Bouchir.

Disabte arriba també a Bagdad l'aviador «Patric», en el qual viatgen dos avions portuguesos que fan el raid Lisboa-Macao. — Havas.

Rússia

COMUNICACIONS AMB ESTOCOLM

Moscou, 28. — S'assigura que el Govern dels soviets té la intenció d'instal·lar una línia telefònica i un servei aeri entre Petrograd i Estocolm. — Havas.

La festa de Montserrat

A L'ESGLÉSIA DE SANT JUST

A la parròquia de Sant Just hi ha hagut la festa de la Moreneta coincidint amb l'acabament de la novena que els fidels barcelonins li han dedicat.

Hi ha hagut Comunitat general amb plàtica preparatòria que ha dit el P. Pijon, passant de 900 els devots que s'han aplegat a la sagrada taula.

També en l'ofici solemne va predicar l'esmentat jesuïta, i el poble va cantar, junt amb la capella de la parròquia, la missa «Pontificalis» de Rossini.

Final l'ofici va començar l'adoració de la Verge, veritable jubileu que va continuar sense la més petita interrupció fins a les sis de la tarda, que va començar la novena, i que va continuar fins al primer exercici d'aquesta.

Més de deu mil fidels han adorat la nostra Patrona.

A LA TIENICIA DE MONTECATI

A la tiénicia de Montecatini es va fer la festa patronal amb gran pompa i solemnitat.

A l'ofici va predicar el reverend Boguñó, essent celebrant el canonge Dr. August, el qual, a la tarda, va beneir, en representació del senyor Bisbe, la campanya de la tiénicia.

El poble va cantar el «Virelai».

A MONTSECATI

La Comissió de la Diada Montserratina, ha rebut els següents telegrams:

Montserrat 27. — Després del Rosari i del Cant dels Vespres, el doctor Llovera, conciliari de la Lliga, ha fet romeria al P. Abat, de l'abadiat de la visita espiritual del Dr. Torres.

Respongué el P. Abat, rebent el document i besant-lo digne que «ofereix una resumida i codi de les aspiracions de Catalunya».

Tot seguit el P. Abat, recità la visita escrita pel Dr. Torres, contentant el poble emocionat. Fou una pregària imponent.

En acabar s'entonà la Salve i el Virelai. — Martí.

Montserrat, 28. — S'ha celebrat missa de comunió i ofici de Pontifical amb una gernació enorme, predicant el doctor Carretas.

Seguidament s'ha fet la processó portant el penó En Leonor Soler i March, ex-president de la Lliga, acompanyat dels senyors Viladonga i Badia, secretari i vocal de la mateixa, donant la benedicció el P. Abat. — Martí.

Els Jocs Florals d'enguany

LA REINA DE LA FESTA

Hom dona com a segur que la Reina de la Festa dels Jocs que es celebraran diumenge vinent, a Tolosa, serà la gentil senyoreta Maria Elvira Guasch i Sagrera, primogènita del guanyador de la Flor, En Joan M. Guasch.

La Plaça de Catalunya

Estan tirant a terra el castell de fusta que les obres del Metropolià ocasionaren a la plaça de Catalunya i que fou aprofitat per a anells.

Així, la plaça més important de Barcelona resta amb un xic més de visualitat, tot esperant el dia que es resolgui definitivament el problema de la seva urbanització.

Japó

EX-MINISTRE MORT

Toquio, 28. — Ahir va morir el baró Iuin, ex-ministre de Negocis estrangers. — Havas.

MA DONALD PADIFISTA

Port Talbot (País de Galles), 28. — El senyor MacDonald ha pronunciat

La Veu de Catalunya

DIARI NACIONALISTA CATALÀ D'AVISOS I NOTÍCIES

Dimarts, 29 d'abril de 1924

Aquest número de LA VEU DE CATALUNYA ha sigut passat per la censura militar.

El centenari d'En Pi i Margall

HA commemorat i commemorarà aquests dies Catalunya el primer centenari de la naixença de dos dels seus homes més eminents del segle XIX: En Clavé i En Pi i Margall. Dintre de la renaixença pairal, aquests dos homes representen papers molt diferents. Amb totes les limitacions del període provincial del vuitcent, En Clavé fou un precursor. En Pi i Margall, no.

Però, nodrit l'un de la saba popular, cercant l'altre la universalitat d'un humanisme utòpic, llur catalanitat racial els menà en vers solucions de llibertat política, de justícia social, **on coincidiren sovint.**

Pi i Margall arribà a oblidar-se de la seva llengua materna. El seu castellà, però, com el d'En Cabanyes i En Feliu i Codina, respon a imperatius ètnics que no són pas els del poble l'idioma del qual usava. I és un cas curiosíssim, digne d'un anàlisi agut i revelador, el que ofereix el pròleg escrit per En Pi i Margall al recull de les obres del P. Mariana, publicat per la casa editorial Rivadeneira, a mitjan segle XIX.

Es el P. Mariana l'escriptor castellà més típicament representatiu del seu poble i de la seva nissaga. Fou el veritable teoritzador de l'imperialisme castellà, de la concepció imperialista del seu poble. Llegint les pàgines interessantíssimes en les quals En Pi i Margall sosté amb el P. Mariana una original polèmica a través de dues centúries, el lector amantent nota i constata amb creixent sorpresa com, algunes vegades, **l'autor català honestament combat una concepció catòlica de la política o de la vida,**

Així, algunes vegades, la polèmica, malgrat la intenció d'En Pi i Margall, no solament sense proposar-s'ho, sinó també sense adonar-se'n, no és una polèmica entre l'escriptor lliurepensador i l'escriptor catòlic,

Es en aquests trets involuntaris on rau, principalment, la pregonia catalanitat racial d'En Pi i Margall.

era un català. Un català, malgrat el seu allunyament i el seu oblit.

Obrir un carrer

ES parla de perllongar el carrer de les Corts Catalanes fins a Badalona. La Cambra de la Propietat sembla que hi té gran interès i el públic segueix la iniciativa amb certa indeferència, que pot traduir-se en simpatia pel projecte; car es tracta d'un projecte de relleu extraordinari. Segons s'ha dit, potser amb massa atreviment, serà el carrer més llarg d'Europa i fins del món. La iniciativa, doncs, pot esdevenir un fet, encara que després la via explanada arribi només fins a la meitat del trajecte.

La via explanada, hem dit, i cal remarcar-ho. Perquè quan es parla de perllongar un carrer, d'obrir un carrer, encara es fa amb la visió d'un criteri rudimentari i d'unes finalitats tan mediocres, que ens deixen a tots una mica en ridícul. No és possible pensar en una via urbana sense pavimentar (adoquinat, asfaltat, formigó o quitrà), sense clavegueres, sense una instal·lació decorosa, ad-huc simple i senzilla, de llum (que no s'assembli a la barroca i pobríssima que enlletgeix tots els carrers de Barcelona). Com no és possible concebre unes cases sense voravies acabades.

Obrir un carrer, talment constitueix un fet inefable, altament expressiu. Significa que la ciutat s'expandeix o es desplega, dominant la seva creixença, tan ràpida a Barcelona com en la generalitat de ciutats estrangeres. I transmet, situa en la seva articulació l'activitat de la seva organització col·lectiva, car el carrer és l'expressió més fidel i més admirable de la ciutat; és l'origen i causa de tots els serveis col·lectius, municipals.

La ciutat projecta el carrer segons un indispensable pla de conjunt que tots els idiomes anomenen amb un mot ple d'importància. Amb tal pla posa fi al desenvolupament espontani, i el substitueix per una organització metòdica de vies, d'espais lliures, de construccions, de sanejaments i de servituds higièniques. Però, demés, quan obre la nova via, per raons imperatives de tota mena, inclosos financers, la revesteix dels mitjans més elementals; una via plena de sots, és un humil camí de muntanya, més no un carrer; una via sense claveguera i sense llum, és una carretera dels llunys de la ciutat, mai un carrer.

Es inadmissible que una franja simplement explanada tingui la consideració de carrer. El rètol que ho indiqui (si no s'ha negligit) en enganya a tots. Ens podrà fer sentir la il·lusió de tenir allò que no posem; ens podrà fer creure, inconscientment, que aquell mínim esforç col·lectiu per aplanar, defectuosament, el terreny, és quelcom més que una simple i primitiva aspiració. En realitat, ni el tros explanat, ni fins les cases, ens donaran el fet d'un carrer urbà, fruit, és clar, de la col·lectivitat organitzada.

Aquesta via, per exemple, que es vol allargar fins a Badalona, podria ésser que com les altres (n'exceptuem algunes com la de Balneari) és també una via intransitable. Ningú no podrà dir que sigui la més llarga d'Europa o del món, si a les altres ciutats no es consideren com a carrers aquesta mena d'explanacions, desproveïdes de tots aquells elements que reclamen les exigències (l'embelliment i la salubritat). Després d'any, es remourà per pavimentar-la, més tard per a fer-hi clavegueres i la instal·lació de llum per conducció subterrània; després d'aquests intermitents treballs serà un carrer. Per ara tot just constituirà aquella explanació, un camí rural, un camí de carros de muntanya, sempre inapte per servir les necessitats primàries de l'aglomeració de cases, convertida en ciutat.

F. CULI I VERDAGUER

Demà

La Veu de Catalunya

publicarà un interessantíssim article d'En

Francesc Cambó

sota l'epígraf

Ço que pot i deu pagar Alemanya

segon de la sèrie titulada

El «rapport» dels experts

NOTES POLITIQUES

L'ASFALTAT DEL PASSEIG DE GRACIA

La Comissió municipal d'Exemplar ha acordat que ràpidament es procedeixi a asfaltar el passeig lateral de la Plaça de Catalunya fins al carrer del Consell de Cent.

Els nostres amics foren els que l'any passat patrocinaren i feren aprovar per la Comissió d'Exemplar el projecte d'asfaltar els dos passeigs laterals de la nostra via més aristocràtica, per tal de donar-li una urbanització definitiva i de luxe, com correspon a la importància de Barcelona.

Aquesta millora havia quedat encallada des del primer d'octubre a causa, sens dubte, dels canvis ocorreguts en el Municipi i de la desorientació que presidia tota la marxa dels afers municipals.

Però avui la comissió d'Exemplar reconeix l'encert de l'obra projectada i aprovada per l'Ajuntament que cessà fa set mesos, acordà tirar-la endavant i que es realitzés de pressa.

Cal felicitar la Comissió, tot i deplorant que s'hagi trigat tant a fer-se.

LES INFORMACIONS DE «LA VANGUARDIA»

La Vanguardia vol passar per un diari ben informat i, a més a més, independent. Per a conservar aquesta independència, anuncia que el senyor Garcia Anné ha deixat de pertanyer a la seva redacció per haver acceptat el càrrec de regidor governatiu de Barcelona.

La independència de La Vanguardia queda, però, a la mateixa altura que la seva informació.

Fa uns quinze dies LA VEU DE CATALUNYA deia categoricament: «Serà nomenat regidor, en substitució del senyor Ferrer i Bittini, el redactor de «La Vanguardia» don Carlos Garcia Anné».

Aquest és el candidat periodista al qual s'ha referit en les seves darreres manifestacions el general Llorens.

La Vanguardia responia: «LA VEU DE CATALUNYA, en su edición de anoche dice que será nombrado concejal para cubrir la vacante del señor Ferrer Bittini el redactor de «La Vanguardia» don Carlos Garcia Anné. La noticia, a pesar de que el colega, con injustificada ligereza, la da en firme, sin atenuación de ninguna clase, carece de fundamento. El señor Anné nos manifiesta que no se le ha hecho indicación alguna y que ignora de dónde ha salido la versión que acoge el indicado periódico».

Aquestes són les informacions de La Vanguardia. Amb una lleugeresa, que injusticadament ens atribueix, va desmentir una notícia que era certa, com ha vist tothom ara, dient que carece de fundamento. Si el diari independent del senyor comte de Godó no sap ni el que passa a casa seva, quin crèdit podrà concedir el públic a les seves informacions?

LES METAMORFOSIS DE LA «U. M. N.»

Retallat de Las Noticias, de diumenge: «El presidente de la Mancomunidad, don Alfonso Sala, nos dijo ayer hablando de la disolución de la Unión Mancomunada Nacional: «No se trata en realidad de una disolución. Los estatutos de esta son idénticos, en el fondo, con los de la Unión Patriótica Nacional, y en consecuencia, desaparece la sociedad regional para entrar en la nacional».

A iniciativa del capítol general i del president de la Mancomunidad se està organitzant una sèrie de actes de propaganda patriòtica, per tota Catalunya, corrent a cargo del reverend doctor Montgrut, buen amigo de las conferencias que se desarrollarán en el ciclo.

Para hablar de la organización de la Unión Patriótica Nacional, en la provincia de Lérida, visitaron ayer al presidente de la Mancomunidad, señor Sala, el diputado provincial señor Sangenis i el alcalde de La Floresta.

Instituido a una propera i fulminant decadència, de la qual no haurien pogut salvar la tota la munificència de la seva règla protectora i de la dels seus successors. Els centres catalans, en llavors, com ho havien estat abans, les ciutats consagrades per una antiga tradició com a seus universitàries. L'opportunisme polític aconsellà a aquell monarca atemptar contra la llei de la tradició i feu servir amb un gest olímpic una universitat tan magnífica com arbitrària. La política, volent afavorir la cultura, i feu, com ha fet sempre, un fiac servet.

Quan els motius d'opportunisme polític desaparegueren, aquella institució s'anà esllangint i decandint com si li haguessin llevat els fonaments. Filip V feu servir les Universitats catalanes com peons del joc polític de castigs i premis, com trinxera o punys d'atac de la política de la seva sobirania, i no preveí que, un cop desaparegut ell, la cultura intel·lectual catalana hauria de tendir cada dia amb més força a

Breviari crític

R. P. FREDERIC VILA BARTROFF. ARS ENA HISTORICA, CIENTIFICA Y LITERARIA DE LA UNIVERSIDAD DE CERVERA.

I III

La Universitat de Cervera té una història força alligadora. Després de llegir aquesta breu història de cent vint-quatre anys en les planes tan riques de detalls interessants, del llibre de Vila Bartroff, hom surt convençut una vegada més de la inutilitat dels esforços humans per a crear una obra sòlida i duradora de cultura, quan aquests esforços són inspirats en qualsevol ideal que no sigui la cultura mateixa. Quan Felip V volgué fer de la cultura intel·lectual un premi interessat i egoista per recompensar espiantament la fidelitat de Cervera a la seva causa, quan ell volgué aixecar amb aquesta Universitat una mena de baluart intel·lectual de la seva política, una mena de Ciutadella de significació oposta a la que feu bastir a Barcelona, condemnà sense saber-ho la nova

LES DIPUTACIONS I ELS AJUNTAMENTS.

Serà molt instructiva i molt edificant l'estadística de les dimissions i els canvis que hi ha hagut als Ajuntaments i les Diputacions de Catalunya d'ara que hi foren foragats els elegits pel poble.

Ara mateix anunciem els diaris que ha presentat la dimissió del càrrec de diputat provincial don Estanislau Ramon, per haver estat nomenat alcalde de Solsona.

ELS SOCIALISTES I EL DIRECTORI

Diu el corresponent del «Diario de Barcelona», a Madrid:

«En la reunión que ayer tarde celebró el Directorio, tomándose el acuerdo de rectificar la concesión hecha días atrás a la directiva del partido socialista para celebrar la fiesta del primero de mayo, con una manifestación pública, que había de recorrer las calles céntricas de Madrid. Con objeto de explicar la mudanza de criterio, el Directorio facilitó anoche a la prensa, por conducto de la oficina de informaciones de la presidencia, a la prensa, una nota en cuyo texto exponen minuciosas excusas, cuya lectura no desvaneca del todo la impresión producida por la nueva actitud. Indudablemente, el presidente del Gobierno, guiso al principio correspondiente a la actitud de franca benevolencia con que la dictadura socialista, otorgándole una merced, y cuando los elementos directores le visitaron, corrióse a ofrecerles la autorización, sin pensar en las consecuencias que después hubo de advertir a través de los preparativos de las demás agrupaciones políticas».

Los socialistas que se les prometían felices, y estaban dispuestos a echar, según expresión vulgar, la oscuridad por la ventana, para conceder a la manifestación del día 1. del mes próximo, la mayor resonancia posible, habían de llamarse a engaño seguramente, cuando la rectificación, y algo dicen con su pintoresco lenguaje alusivo a la formalidad de los gobernantes; pero la protesta, no pasaba de media docena de frases frías y despectivas, pues no querían renunciar mediante una declaración de guerra formal, a las ventajas que les proporcionaba la intimidad que mantenían al presente con la dictadura. Las condescendencias, afinidades y anchuras del socialismo con la situación que actualmente dirige los destinos del país, constituía quizás uno de los fenómenos más curiosos del presente momento, fenómeno que se explica muy bien, cuando se busca en el ideario socialista, aquellos que esperan ocasión la negativa del gobierno a autorizar el acto del 1. de mayo, la hostilidad declarada del elemento obrero organizado, y la de la Unión General de Trabajadores hacia el Directorio militar, no tardarían en convertirse del error que padecían delante de sucesos que pronto habrían de salir a la luz pública.

Eran evidentes las contradicciones que de autorizar la manifestación del primero de mayo habían de presentarse en el camino del Gobierno, reconociéndolas de modo expreso la propia nota comunicada la víspera. Dentro del estado excepcional bajo el cual vivimos ahora, representa una gracia o concesión singular el haber brindado a los socialistas, y como no resultaba posible negar caprichosamente a unos lo que a otros de buen grado se concedía; sentido el precedente, hubiera el Directorio tenido necesidad de otorgar facilidades especiales a los demás partidos para expresar juicios y opiniones y favorecer, por consiguiente, los proyectos, cosa que constituía precisamente la negación de las características del referido estado excepcional, que impera a partir del 13 de septiembre.

El cronista, no censura ni critica siquiera al Gobierno por haber retirado la autorización: cree por el contrario que ha obrado correctamente, pues la dictadura es un régimen que no admite determinaciones prematizadas, y al cual, no sienta bien imponerle vivir con la Constitución a medida correspondiente empero lo que

MEETING AL PARAL·LEL

Per a demanar als poders públics l'indult d'En Pons, una ambaixada antilibertat i antibolletà de la pena de mort, diumenge, se celebrà un miting al Teatre Nou, en el qual parlaren: Ricard Fornells, Pere Gorga, Sebastià Clara, Roser Dolcet, Amadeu Aragay, Joan Casanovas, Francesc Arnó, Lluís Companys, Germània Església, Santiago Valentí Casan, en representació de la Confederació Regional, Federación Local, Liga dels Drets de l'Home i «Solidaritat Obrera».

L'assemblea aprovà tres conclusions, demanant al govern el que constituïa l'objecte del miting i, sense el més petit incident, es dissolgué.

DIMISSIO

Sembla que En Vicens Carulla i Riera ha decidit no continuar de regidor pel qual havia estat nomenat governativament.

A RIBES DEL FRESSER

La Comissió Permanent del Municipi de Ribes del Fresser ha restat constituïda pels senyors Josep Pont, Joan Barceló i Ramon Costa, propietari de la «Fonda de Catalunya».

fugir de les seues arbitràries on l'havia enclaustrat violentament per anar a ocupar els seus centres tradicionals. Per això quan el seu contingut polític hagué acabat de desaparèixer, el Directorio de Cervera restà reduïda a les parís de la seva magnífica fabrica, l'esperit ja n'havia emigrat. Si tenim present aquesta interpretació de la història de la Universitat cerverina, ens resultarà una amarga ironia aquell lema, tret dels Proverbis, que encara es llegeix gravat en el seu clàssic frontó: «Sapientia edificavit sibi domum». Malheureusement no fou la Sapientia sinó la conveniència política d'un rei la que edificà aquella casa. La Sapientia hi visqué, és veritat, i ben esplanadament durant un període; però hi visqué com hoste, com un hoste d'honor, si voleu, però no com a única i absoluta sobirana. Per això en fugí tan aviat perquè la Sapientia volia un temple edificat sobre l'única ciutat del més pur culte de la veritat.

El P. Frederic Vila pot felicitar-se d'haver escrit un llibre que dona llarg matèria de meditació sobre un dels fets més alligadors de la història de la cultura catalana.

Aquest número de LA VEU DE CATALUNYA ha sigut passat per la censura militar.

M. DE MONTOLIU

L'abastiment de carn de la ciutat

EN petites notes d'informació hem fet notar diverses vegades les deficiències observades en l'abastiment de carns. Fa més de dos mesos que el servei és escàs com mai ho havia sigut a Barcelona. El poder menjar carn és gairebé una sort tan grossa com la de treure la rifa, i tantes irregularitats i tantes deficiències en un servei com el d'abastiment de carns en una gran ciutat, demostren o una desorientació total o una política equivocada.

El fet és més de doldre si es té en compte que les altres poblacions, inclosos les que són tocant a Barcelona, estan ben abastides, ja que això demostra que no es tracta d'una causa de caràcter general, sinó d'un sistema circumscrit a la nostra ciutat.

Els barcelonins han sofert pacientment aquestes molèsties perquè se'ls ha dit i repetit que s'havia d'acabar amb els abusos i monopolis dels abastidors, i que amb la nova fórmula implantada en el mes de febrer hi hauria carn bona i barata, perquè suprimint un intermediari el públic en sortiria beneficiat.

Però el resultat ha sigut que molts dies no hi ha hagut carn a cap preu, i és clar que així, tot i suposant que els abastidors no fan el negoci que abans feien, els ciutadans en surten perjudicats i no troben enlloc els avantatges del nou sistema.

Per altra part, la manca de carn ha portat una baixa notable en els ingressos municipals, car els arbitris que paga el bestiar a la seva entrada a Barcelona, i que tenien un augment sempre progressiu, han resultat en el primer trimestre d'aquest any, com resulta de les següents dades de recaptació:

1923	Gener	1.011.002	
	Febrer	883.301	
	Març	912.595	
	Gener	1.004.000	
1924	Febrer	863.000	
	Març	820.000	
Diferència en menys en 1924			
			120.798 Ptes.

Després d'aquests fets que demostren el fracàs de tot el sistema actual, veient com el públic està mal servit i com el Municipi en surt perjudicat, no podem menys que recordar aquelles campanyes de fa tres anys contra els nostres amics que volien, amb un règim clar i net d'unificació de compres als mercats productors, regularitzar l'abastiment de carns a Barcelona, satisfent les necessitats dels ciutadans i salvant els interessos del Municipi: campanyes que acabaren amb la derogació governativa del règim d'unificació de compres, durant el qual el preu anà baixant i no mancava carn ni disminuïen els ingressos municipals.

Butlletí internacional

28 d'abril de 1924

LA INDEPENDENCIA DE FILIPINES

Diuen els telegrames de Washington que Mr. Fairfield, President de la Comissió d'Afers Insulars, ha sotmès a la Cambra de Representants un projecte de llei per a resoldre la qüestió filipina. Aquest projecte, inspirat en el mateix esperit expansiu i generós que informa tota l'actuació dels Estats Units a l'arxipèlag, podrà ésser impugnada teòricament, però tinc la seguretat que cap polític filipí deixarà de veure que significa un pas endavant. Seguint la tàctica prudentíssima dels nacionalistes filipins d'aprofitar totes les avinences per a afirmar i consolidar llur ideal, veuran segurament en el nou Estatut un mitjà excel·lent per a mantenir i eixamplar les posicions conquerides i preparar l'adveniment de la plenitud de llurs desigs.

Assaguen els mateixos telegrames de Washington que és molt probable que la Cambra de Representants dels Estats Units, desitjosa de cercar una solució definitiva al problema filipí, aprovi aquest projecte, o un altre de molt semblant, encara que el Senat no tingui temps de discutir-lo en aquesta legislatura.

El projecte proposa una solució que ve a ésser un terme mig entre la independència absoluta i l'estat polític actual. Substitueix el govern insular autònom per una govern constitucional, car el poble de Filipines, dintre de les limitacions assenyalades, es donaria la seva pròpia Constitució. El govern insular seria conegut amb el nom de República de Filipines. Durant trenta anys, aquest govern funcionaria sota el control dels Estats Units. En acabar aquests trenta anys, el poble de Filipines decidiria, mitjançant un referèndum, si havia de continuar aquest règim o ésser reconeguda la independència absoluta.

Durant aquest període, les relacions comercials entre la República de les illes Filipines i els Estats Units serien regulades per les lleis dels Estats Units, i els filipins no podrien contractar emprèstits exteriors sense l'autorització del President dels mateixos Estats. D'aquesta manera, les lleis aranzelàries o relatives a la moneda i al catòtatge no serien efectives fins que fossin aprovades pel President dels Estats Units. Els afers estrangers romandrien també sota el control dels Estats Units, que retindrien la sobirania eminent. La República de les illes Filipines reconeixeria el dret dels Estats Units a mantenir forces armades en el seu territori. Els Estats Units nomenarien un Comissari Resident, com a representant de llur sobirania, car el governador general, elegit pel poble, seria el President de la República de les illes Filipines. El Comissari Resident tindria, com és natural, el dret de veto.

Aquest projecte reconeix, doncs, el principi i l'existència de la personalitat filipina i el dret del poble filipí a la independència. En la pràctica, dona estabilitat i amplitud a l'actual règim autònom. En pactar el dret dels Estats Units a mantenir forces armades en el territori de Filipines, reconeix la sobirania immanente del poble filipí. I, confirmant la lletra i l'esperit del bill Jones, actual llei orgànica de l'arxipèlag, repeteix que el propòsit ulterior dels Estats Units no és pas l'anexió de Filipines, sinó el reconeixement de la seva independència. El dilema no és plantejat entre l'anexió i la independència, ni tan sols entre l'autonomia i la independència, sinó entre la independència immediata i la independència dintre d'un cert període de temps.

Els informes particulars que he rebut darrerament de Washington i Manila coincideixen a creure com a molt probable una solució semblant del problema filipí. Els cabdills nacionalistes procuraran, sobretot, escurçar el termini assenyalat per al referèndum. Llurs amics de la Cambra de Representants presentaran esmenes en aquest sentit. El termini de vint-i-cinc o trenta anys sembla massa llarg. Molts representants voldrien reduir-lo a deu. Vegin, doncs, els diaris de Madrid que amb tanta lleugeresa han comentat aquestes darreres setmanes la situació política de Filipines i l'actuació dels Estats Units, la diferència enorme que hi ha entre llurs arbitràries hipòtesis i aquesta realitat.

JOAQUIM PELLICENA I CAMACHO

La fàbrica de moneda falsa

ACTUACIO DEL JUTJAT

El jutge de l'Oest ha dictat autènticament sense fiança contra Modest Zorrilla Torrecilla, Manuel

Redondo Sala i Joan Ebers, per considerar-los complicats en la fabricació de moneda falsa.

Per ordre del jutge s'ha posat guàrdia a la casa del carrer de Bertran en la qual estava instal·lada la fàbrica.

També ha disposat el jutge que els enginyers facin un reconeixement de la màquina.

